

Datum
2020-11-27

Diarienummer
Dnr Af-2020/0033
4286
Avsändarens referens
U2020/03826/GV

Utbildningsdepartementet
u.remissvar@regeringskansliet.se

Remissyttrande: Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning SOU 2020:33

Sammanfattning

Arbetsförmedlingen anser att utredningens förslag och bedömningar i stort är positiva och bidrar till att skapa bättre förutsättningar för arbetssökande att få den utbildning de behöver för arbetslivet, samt för arbetsgivare att få tillgång till den kompetens de efterfrågar.

Arbetsförmedlingen tillstyrker i allt väsentligt samtliga förslag, med undantag av förslag 6.6.1 där delar av förslaget avstyrks. Arbetsförmedlingen ser dock att några av förslagen riskerar att drabba vissa målgrupper negativt, samt att vissa otydligheter i utredningen riskerar att förslagen inte får den effekt som avses. Arbetsförmedlingen lämnar därför synpunkter och rekommendationer som har syftet att stödja arbetet i nästa steg och bidra till att utredningens förslag ger de resultat som avses. I avsnittet allmänna synpunkter lämnas synpunkter som kan kopplas till fler än ett förslag. Därefter lämnas synpunkter som är kopplade till respektive förslag.

Innehåll

Remissyttrande: Gemensamt ansvar – en modell för planering och dimensionering av gymnasial utbildning SOU 2020:33	1
Sammanfattning	1
Allmänna synpunkter	3
6.1.1 Det behövs nya principer för planering och dimensionering av utbudet i gymnasieskolan	4
6.1.5 Skolverket ska i sin fördelning av statsbidrag för regionalt yrkesvux ta hänsyn till behoven på hela arbetsmarknaden	5
6.3.1 Skolverket ska ta fram regionala planeringsunderlag om behovet av gymnasial utbildning	5
<i>Framtidsyrken</i>	5
<i>Yrkets storlek avgör precisionsnivå</i>	6
<i>Periodiciteten i analyserna</i>	6
<i>Planeringsunderlagets förhållande till arbetsmarknadsutbildningar</i>	6
<i>Förutsättningar för könsupplandad arbetsmarknad</i>	6
6.3.3 Skolhuvudmännen ska rapportera sitt planerade utbud till Skolverket	7
6.3.4 Huvudmännens information till ungdomar och vårdnadshavare om gymnasieutbildningarna ska förbättras	7
6.3.5 Regionala branschråd för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska bidra med information om arbetsmarknadens kompetensbehov	7
6.6.1 Samverkansavtal ska omfatta all sammanhållen yrkesutbildning i komvux på gymnasial nivå	8
6.6.2 Skolverket ska besluta om regionala ramar för utbudet på gymnasial nivå	9
6.6.9 Kommunernas utbud av sammanhållen yrkesutbildning i komvux ska följa Skolverkets ramar	9
6.6.10 Utökade möjligheter att delta i yrkesutbildning i komvux	10
6.7 Skolverket ska förbereda införandet och utarbeta förslag kring ramarnas konkreta utformning	10
6.8.3 Regionala branschråd ska ersätta yrkesråd	10
6.9.2 Gymnasieskolans utbildningar bör utvecklas	11

Allmänna synpunkter

För Arbetsförmedlingens uppdrag är det centralt att gymnasieskolan och kommunal vuxenutbildning fungerar väl. En fullständig gymnasieutbildning är idag en vattendelare på svensk arbetsmarknad. Det innebär att planering och dimensionering av gymnasial utbildning utgör centrala åtgärder för att säkerställa arbetsmarknadens kompetensförsörjning och minska risken för arbetslöshet.

Arbetsförmedlingen ser därför positivt på åtgärder och insatser som bidrar till att individer får den utbildning de behöver för att göra dem väl rustade för arbetsmarknaden. Det är också en förutsättning för att arbetsgivare ska få den kompetens de behöver.

För att uppnå syfte och mål med utbildningspolitiken såväl som arbetsmarknadspolitik är det en grundläggande förutsättning att processer, finansiering och regleringar säkerställer att utbildningsplatser finns tillgängliga utifrån de behov som finns. Arbetsförmedlingen ser inte att förslagen i dess nuvarande form i tillräckligt stor utsträckning säkerställer att tillgången till utbildningsplatser förbättras. Utredningen har särskilt missat att beakta risken för att personer med kort utbildningsbakgrund kan få sämre tillgång till utbildning. Därtill bedömer Arbetsförmedlingen att framställda förslag lämnar ett betydande handlingsutrymme för ansvariga myndigheter i operationaliserandet av förslagen samt till kommunerna att utifrån skilda lokala förutsättningar bedriva kommunal vuxenutbildning. Det gäller bland annat resurser och elevunderlag och en fortsatt möjlighet till kommunala prioriteringar¹. Arbetsförmedlingen ställer sig därför frågande till om förslagen i tillräcklig utsträckning kommer att lösa de utmaningar som utredningen beskriver.

Arbetsförmedlingen har även synpunkter och förslag kring hur ansvarsfördelning och expertis bör hanteras mellan olika myndigheter för att uppnå effektivt resursutnyttjande och bästa möjliga kvalitet på planeringsunderlaget. Eftersom Skolverket enligt förslagen har tolkningsutrymme när det gäller att utforma planeringsunderlaget, är det svårt att ta ställning till konsekvenserna av att Skolverket tilldelas denna uppgift. Arbetsförmedlingen anser att det är mycket viktigt att planeringsunderlaget som utredningen föreslår tas fram med utgångspunkt i arbetsmarknadsanalyser av hög kvalitet, där Arbetsförmedlingens analyser bör vara tongivande.

Arbetsförmedlingen bedömer också att helhetsbilden av det totala utbildningsutbudet bör beaktas i planering av utbildning för vuxna. Komvux, yrkeshögskoleutbildningar och högskoleutbildningar samt arbetsmarknadsutbildningar kan kombineras och överlappa varandra. För att uppnå ett bättre resursutnyttjande och för att kunna möta olika individers behov av utbildning, bör planering och dimensionering av

¹ Se vidare resonemang i Utredningen för *Stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (KLIVA)*

Datum
2020-11-27Diarienummer
Dnr Af-2020/0033
4286

komvux samplaneras med det totala utbudet av vuxenutbildning och utifrån arbetsmarknadens behov. Kopplat till detta finns också ett stort behov av samplanerad karriärvägledning som ser till det totala utbudet av utbildning.

Arbetsförmedlingen ser vidare en övergripande otydlighet kring ansvarsfördelning och uppföljning som riskerar att delar av förslagen inte kommer få den effekt som avses. Arbetsförmedlingen ser exempelvis ett behov av att de samverkansforum som utredningen föreslår, kopplas till ansvarsfördelning av planeringsunderlag i en framtida modell. Ett annat exempel är att kommunernas fortsatta ansvar för genomförande av utbildningar behöver kopplas till de föreslagna samverkansområdena. Uppföljning behöver göras både på samverkansnivå, kommunal nivå, samt på den nivån där genomförandet av utbildningen sker.

Arbetsförmedlingen anser också att tillsyn över huvudmännens efterlevnad av de nya principerna för planering och dimensionering är viktigt. Arbetsförmedlingen ser också en risk med att det inte finns beskrivet i förslagen hur den formella dialogen om arbetsmarknadens behov och elevers behov sammantaget ska ske vid ansökan om statsbidrag.

6.1.1 Det behövs nya principer för planering och dimensionering av utbudet i gymnasieskolan

Arbetsförmedlingen är positiv till att planering av utbildningsutbud ska styras med betydande hänsyn både till ungdomars efterfrågan och arbetsmarknadens behov. Arbetsförmedlingen anser att förslaget skapar goda förutsättningar för en väl fungerande arbetsmarknad ur ett matchningsperspektiv. Eftersom utredningen inte fullt ut beskriver hur principerna ska vägas mot varandra är det dock svårt att ta vidare ställning till de styrande principerna eller konsekvenserna av dessa. För Arbetsförmedlingens uppdrag är det särskilt viktigt att arbetsmarknadens behov beaktas. Om elevernas behov och önskemål bidrar till att fler fullföljer gymnasieutbildning är det samtidigt positivt att utbudet planeras även efter denna princip.

Arbetsförmedlingen vill betona betydelsen av att prognoser och analyser som Arbetsförmedlingen skapar lyfts fram som viktiga underlag i arbetet med att tydliggöra arbetsmarknadens behov. Arbetsförmedlingen ser vidare att det är positivt att behoven på den regionala arbetsmarknaden styr planeringen av utbildningar på gymnasial nivå. Samtidigt är nationell samordning viktigt för att säkra behoven på nationell nivå och Arbetsförmedlingen vill därför poängtera att även de nationella behoven är en viktig grund i planeringsunderlaget.

Arbetsförmedlingen vill också lyfta att planeringsunderlaget bör ta hänsyn till att en utbildning många gånger kan leda till flera yrken. Inom de flesta yrkesområden väntas kompetensnivån på arbetsmarknaden fortsätta att utvecklas och förändras, vilket kommer ställa krav på snabb kompetensväxling.

6.1.5 Skolverket ska i sin fördelning av statsbidrag för regionalt yrkesvux ta hänsyn till behoven på hela arbetsmarknaden

Arbetsförmedlingen bedömer att Skolverket i sin fördelning behöver se till behoven inom alla yrken, i likhet med utredningens förslag.

Myndigheten menar dock att detta också behöver göras utifrån ett nationellt perspektiv av kompetensbehov, utöver det regionala behovet som utredningen föreslår.

6.3.1 Skolverket ska ta fram regionala planeringsunderlag om behovet av gymnasial utbildning

Arbetsförmedlingen ser positivt på att Skolverket utformar ett planeringsunderlag av utbildningsutbud som tar höjd för arbetsmarknadens behov och att det regionala samarbetet stärks.

Arbetsförmedlingen bedömer däremot att det är av stor betydelse att Arbetsförmedlingens kompetens tydligare tas tillvara i framtagandet av planeringsunderlaget än vad som beskrivs i utredningen.

Arbetsförmedlingen har som utredningen beskriver uppdrag att kartlägga kommande kompetensbehov på kort och lång sikt både nationellt och regionalt, samt hur utbildningsinsatser kan dimensioneras utifrån dessa behov. I redovisningen av uppdrag 3.3

Arbetsförmedlingens Regleringsbrev för 2020 beskrivs

Arbetsförmedlingens prognosmodeller och hur dessa kan användas.²

Arbetsförmedlingens utvecklingsarbete av prognosverksamheten under 2020 och 2021 innebär betydande förändringar i arbetsmetoden, vilket kommer att leda till bättre möjligheter att presentera regionala yrkesprognoser på lång och kort sikt. Arbetsförmedlingen anser att det är viktigt att det fortsatta arbetet med utredningens förslag tar hänsyn till ett arbetssätt som möjliggör att respektive myndighet tillför analyser som harmoniserar med respektive myndighetsuppdrag. Arbetsförmedlingen ska tillsammans med övriga nämnda myndigheter, alltså SCB och Tillväxtverket, utforma och revidera analysmaterialet i planeringsunderlaget.

Arbetsförmedlingen har även rekommendationer och synpunkter gällande utredningens bedömning av hur planeringsunderlaget ska tas fram.

Framtidsyrken

Vid analys av arbetsmarknaden och för att skapa yrkesprognoser används Standard för svensk yrkesklassificering (SSYK), som är utformat för att inkludera förändringar som sker inom yrken. De "Framtidsyrken" som lyfts som exempel i utredningen är olika benämningar och ibland även roller som finns i en yrkesgrupp kopplat till fyrsifferstrukturen i den svenska yrkesklassificeringen. Förändringar av arbetsuppgifter sker inom

² Arbetsförmedlingen. *Analys av kompetensbehov. Arbetsförmedlingens återrapporering 2020*. Dnr Af-2020/0011 4808

ett flertal yrken och det är viktigt att det är dessa nya kompetenskrav som uppmärksammas.

Det är av vikt att förändringar synliggörs för att spegla de kompetenskrav som finns hos arbetsgivaren inom olika yrkesgrupper.

Arbetsförmedlingens analyser och prognoser som utvecklas idag enligt ett datadrivet arbetssätt kommer på sikt kunna vara ett värdefullt tillskott i kunskap om hur yrkena förändras och vilka kompetenskrav som kommer att uppstå.

Yrkets storlek avgör precisionsnivå

För att kunna göra regionala framtidsprognoser för yrken på längre sikt krävs att yrket har ett visst antal anställda för att statistiken ska vara tillförlitlig. Därför kan både yrkets nivå i SSYK-strukturen och möjligheter att göra prognoser på den regionala nivån variera beroende på antalet anställda inom yrket.

Periodiciteten i analyserna

Många gånger är produktionen av analyser från myndigheter beroende av andra prognosers tillkomst och tillgången på aktuell och relevant statistik, vilket gör att de behöver komma i en bestämd ordning. Idag skapas prognoser med olika tidshorisonter vilket behöver belysas och diskuteras mellan de myndigheter som ska förse Skolverket med analyser. Arbetsförmedlingen vill även förtydliga att prognoser på längre sikt är mer osäkra, och bör därför tolkas med större försiktighet.

Planeringsunderlaget behöver kunna uppdateras regelbundet för att utbildningsaktörerna ska kunna fatta beslut om utbildningar utifrån rätt information om arbetsmarknadens behov. Det är därtill viktigt att det etableras rutiner för hantering av förändringar i planeringsunderlaget.

Planeringsunderlagets förhållande till arbetsmarknadsutbildningar

I Arbetsförmedlingens uppdrag ingår att erbjuda upphandlade yrkesutbildningar mot bristyrken där det reguljära utbildningsväsendet av olika anledningar inte bedömt att utbildningen ska eller kan ingå i dess utbud, alternativt inte kan starta. Arbetsmarknadsutbildningar planeras i dagsläget som regel utifrån en fyraårsperiod, men med stora möjligheter att årligen justera utbudet om anpassningar inom det reguljära utbildningsväsendet förändrar behovet. Utbudet av dagens arbetsmarknadsutbildningar ska dock inte vara en anledning till att utbildningsinriktningar som behövs inom reguljär utbildning inte planeras och prioriteras. Det är rimligt att även Arbetsförmedlingens utbildningsutbud ingår i planeringsunderlaget, men här finns dock en uppenbar risk att syftet med arbetsmarknadsutbildningen förbises genom att Arbetsförmedlingen blir en återkommande huvudleverantör av en viss branschs kompetensförsörjning.

I jämförbarhetssyfte är det önskvärt att arbetsmarknadsutbildningarna kategoriseras för att passa in i gymnasieskolans och vuxenutbildningens indelning av yrkesområden/yrken.

Förutsättningar för könsuppblandad arbetsmarknad

Det finns en stark könsuppdelning på arbetsmarknaden med manligt och kvinnligt dominerade branscher och yrken. Denna uppdelning grundar sig till stor del i könsstereotypa val av utbildning. Planeringsunderlagen

bör ta dessa perspektiv i beaktande för att på sikt skapa en mer könsuppblandad arbetsmarknad.

6.3.3 Skolhuvudmännen ska rapportera sitt planerade utbud till Skolverket

Arbetsförmedlingen vill här lyfta betydelsen av en kontinuerlig uppföljning av vilka utbildningar som planeras *och* startar. För att bilden av utbudet ska vara användbar behöver den även visa faktisk tillgänglig utbildning.

Arbetsförmedlingen instämmer också med att det rapporterade utbudet bör finnas tillgängligt som underlag för studie- och yrkesvägledning. Det är av vikt att tillgängliggöra informationen i form av ett strukturerat öppet data för aktörer utanför skolväsendet. Arbetsförmedlingen har sedan tidigare föreslagit att en statlig aktör ska tillhandahålla sakliga och kostnadsfria tjänster med god tillgänglighet inom ramen för Digital plattform för livslång vägledning och livslångt lärande.³

Arbetsförmedlingen driver idag utvecklingen av en sammanhållen digital infrastruktur som kopplar samman utbildningsväsendet med arbetsmarknaden. För detta krävs framförallt en gemensam begreppsstruktur vilket innebär att utbildningsväsendet använder ord för studieresultat som på ett enhetligt sätt går att koppla till arbetsgivarnas kompetensbegrepp.

6.3.4 Huvudmännens information till ungdomar och vårdnadshavare om gymnasieutbildningarna ska förbättras

Arbetsförmedlingen ser stora fördelar med tydlig information om utbildningars arbetsmarknadsutfall och övergång till högre utbildning. Som utredningen beskriver är det av vikt att informationen till ungdomar är opartisk, saklig och av god kvalitet för att ge alla elever likvärdiga möjligheter att värdera framtidsutsikterna efter olika utbildningar. För att stärka arbetsmarknadens funktionssätt behöver både informationen och informationskanalerna utformas så att de är tillgängliga för de delar av målgruppen som riskerar att bli exkluderade av olika skäl som exempelvis funktionsnedsättning eller språkkunskaper.

6.3.5 Regionala branschråd för gymnasieskolan och gymnasiesärskolan ska bidra med information om arbetsmarknadens kompetensbehov

Arbetsförmedlingen utvecklar datadrivna arbetssätt för att ta fram prognoser över arbetsmarknaden. Yrkesprognoser på regional och i viss mån på kommunal nivå kommer att finnas tillgängliga i hela landet. Det är viktigt att diskussionerna i branschråden förs utifrån planeringsunderlagens analysmaterial där Arbetsförmedlingens prognoser är ett viktigt bidrag.

Utifrån Arbetsförmedlingens arbete med behovsunderlag för initierande arbetsmarknadsutbildningar är det även centralt att dessa regionala

³ Arbetsförmedlingen 2018-08-31. Digital plattform för livslång vägledning. Af-2018/00192596

Datum
2020-11-27Diarienummer
Dnr Af-2020/0033
4286

branschråd inte spänner över större områden än att det är rimligt att aktuella deltagare (oavsett om det handlar om reguljär gymnasial yrkesutbildning eller kompletterande arbetsmarknadsutbildning) kommer att ha rimlig möjlighet att ta sig till utbildningsorten. Se även kommentar till förslag 6.8.3 där Arbetsförmedlingen för ett resonemang angående förutsättningarna för myndighetens deltagande.

6.6.1 Samverkansavtal ska omfatta all sammanhållen yrkesutbildning i komvux på gymnasial nivå

Arbetsförmedlingen tillstyrker förslaget om att samplanering ska gälla för yrkesutbildning. Arbetsförmedlingen bedömer att förslaget kan bidra till att förenkla möjligheterna till karriärväxlingar och vidareutbildning och därmed förbättra arbetsmarknadens funktionssätt i stort. Framför allt kan förslaget innebära en stor förbättring i mer glesbebyggda regioner.

Arbetsförmedlingen avstyrker däremot att förslaget inte omfattar övrig komvux. Att samplanering inom vuxenutbildning bara avser yrkesutbildningar riskerar att leda till att planeringen av kombinationsutbildningar mellan yrkesutbildning och övrig komvux försvåras.

Möjligheten att kombinera yrkesutbildningar med övrig komvux är viktigt för Arbetsförmedlingens målgrupper. Många arbetssökande har exempelvis behov av att kombinera sfi eller kurser på grundläggande nivå med yrkesutbildning. Arbetsförmedlingen ser därför att förslaget tydligare bör säkra möjligheterna till kombinationsutbildningar än vad utredningens förslag innebär.

Arbetsförmedlingen anser att de ramar som tas fram i nästa steg behöver vara tydliga avseende ansvar och ansvarsfördelning. Exempelvis behöver det tydliggöras i vilken mån kommuner är skyldiga att delta i flerkommunssatsningar, att bjuda in andra kommuner som vill delta samt hur ansvaret för utbildningarna fördelas inom en flerkommunssatsning. Detaljer som anses särskilt viktiga är ansvar för att utbildningar startar och genomförs samt vem som ansvarar för individen. Det är viktigt att enskilda kommuners ansvar respektive samverkanskonstellationernas ansvar framgår.

Trots att skollagens utformning innebär att individer har rätt till utbildning, förekommer det att kortutbildade nekas att delta i studier inom kommunal vuxenutbildning. Den statliga utredningen (U 2018:06) om stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk problematiserar detta i en promemoria där man beskriver hur den skollagsreglerade vuxenutbildningen ger individen en långt gående rätt till utbildning, samtidigt som många inte antas eftersom kommunerna ofta saknar förutsättningar för att efterleva

Datum
2020-11-27Diarienummer
Dnr Af-2020/0033
4286

regelverket.⁴ Detaljer avseende samverkan bör ta hänsyn till detta och om möjligt förbättra förutsättningarna för kommunerna att ta emot sökande, alternativt synliggöra i vilken mån nya regelverk kan bidra till att förändra detta.

För arbetssökande som är i behov av utbildning är det viktigt att det finns en kontinuitet i utbildningstillgången och att utbildningsutbudet stämmer överens med arbetsmarknadens behov. Arbetsförmedlingen vill särskilt lyfta att regionala forum kan vara ett stöd för kommunerna när de ska utforma hållbara utbildningsutbud som möjliggör kontinuitet och kopplar till arbetsmarknadens behov.

6.6.2 Skolverket ska besluta om regionala ramar för utbudet på gymnasial nivå

Arbetsförmedlingen delar utredningens bedömning om att staten behöver ta ett större ansvar för planering och dimensionering av yrkesutbildning även inom komvux. Arbetsförmedlingen vill här lyfta vikten av att ramarna utformas så att snabba anpassningar möjliggörs utifrån förändrade behov på arbetsmarknaden, men även utifrån individers behov.

6.6.9 Kommunernas utbud av sammanhållen yrkesutbildning i komvux ska följa Skolverkets ramar

Arbetsförmedlingen bedömer att förslaget medför en tydlighet av målet med yrkesutbildningen och att arbetsmarknadens behov av kompetensförsörjning och individens behov av kompetensutveckling beaktas i förslaget.

Arbetsförmedlingen vill samtidigt uppmärksamma en risk för att förslagen kommer innebära att sammanhållna utbildningar planeras så att kursutbudet beslutas och paketeras på ett sätt som försvårar möjligheten till individuell studieplanering. Individuell studieplanering är viktigt för att kunna tillmötesgå individers olika behov av utbildning. Det är också viktigt att erbjudandet med kontinuerlig antagning till enstaka kurser bibehålls för att kunna möta elever utifrån behov och situation samt minska risken för inlåsnings effekter.

Arbetsförmedlingen vill också lyfta att en utfasning av det riktade statsbidraget till förmån för ett generellt statsbidrag innebär en risk för att medlen omfördelas till andra användningsområden än vuxenutbildning. Detta kommer i sin tur bland annat leda till att användningen av de medel som var avsedda för vuxenutbildningen blir svårare att följa upp. För Arbetsförmedlingen är det viktigt att det säkerställs att medlen går till vuxenutbildning. Statsbidraget är idag svårt att nyttja för exempelvis mindre kommuner och skulle därför också behöva göras enklare med syfte att kunna användas mer ändamålsenligt.

⁴ Promemoria inom Utredningen Stärkt kvalitet och likvärdighet inom komvux för elever med svenska som andraspråk (KLIVA) (U 2018:06), (2019)

Datum
2020-11-27Diarienummer
Dnr Af-2020/0033
4286

6.6.10 Utökade möjligheter att delta i yrkesutbildning i komvux

Arbetsförmedlingen är positiv till att fler får möjlighet att delta i yrkesutbildning i komvux. Arbetsförmedlingen bedömer att förslaget kan ge fler möjligheter till karriärsväxlingar, vilket förbättrar förutsättningarna för arbetssökande att få den utbildning de behöver samt för arbetsgivare att få tillgång till den kompetens de efterfrågar. Arbetsförmedlingen ser dock en risk för undanträngningseffekter av kortutbildade arbetslösa⁵, såväl som av andra med behov av studier inom komvux, om den totala dimensioneringen av komvux inte samtidigt ökar eller övriga utbildningar inom komvux garanteras på andra sätt. En stor andel av de arbetssökande som är inskrivna på Arbetsförmedlingen har behov av att studera, inte minst de som är kortutbildade. Som en konsekvens av de eventuella undanträngningseffekterna riskerar de kortutbildade att låsas in i långtidsarbetslöshet. Det kan därtill finnas en risk att enstaka kurser nedprioriteras till förmån för statsbidragsfinansierad verksamhet. Detta riskerar att påverka målgrupper för särsvux, nyanlända och personer som inte behärskar det svenska språket.

6.7 Skolverket ska förbereda införandet och utarbeta förslag kring ramarnas konkreta utformning

Arbetsförmedlingen är positiv till att Skolverket får som uppgift att utarbeta förslag kring ramarnas konkreta utformning. Arbetsförmedlingen vill samtidigt uppmärksamma en risk för att förslaget leder till att utbudet permanentas till enbart terminsbundna kurspaket och att flexibiliteten minskar så att möjligheten att ta del av enstaka kurser försvinner. Möjligheten till validering inför antagning till en kurs bör också kunna tillämpas i högre grad.

6.8.3 Regionala branschråd ska ersätta yrkesråd

Arbetsförmedlingens bedömning är att utredningens förslag ligger i linje med de behov myndigheten ser på arbetsmarknaden då det främjar ett samarbete som skapar bättre förutsättningar för att effektivisera kompetensförsörjningen.

Arbetsförmedlingen vill poängtera att det är viktigt att branschråd och planering av utbud samordnas med andra aktörer som exempelvis de regionalt utvecklingsansvariga aktörerna (RUA), Myndigheten för Yrkeshögskolan, högskolor och universitetet för att säkerställa att planering av vuxenutbildning sker med hänsyn till *hela* utbildningsväsendet.

Arbetsförmedlingen ser också att det är viktigt att förslagen säkerställer att alla viktiga parter deltar i branschråden för att uppnå det syfte som avses. I föreliggande form är förslaget inte utformat på ett sätt som tydliggör detta. Viktiga parter är exempelvis representanter från vuxenutbildningen, Arbetsförmedlingen och branschrepresentanter.

⁵ Arbetsförmedlingen 2018-12-04. Remissyttrande i komvuxutredningen. Dnr Af-2018/0041 6895. Avsändarens referens U2018/03652/GV.

Datum
2020-11-27Diarienummer
Dnr Af-2020/0033
4286

Eftersom många parter i planeringen av utbildningsutbud redan idag ingår i olika samverkansforum ser Arbetsförmedlingen en risk för att dessa inte samordnas med de nya branschråden som utredningen föreslår. I dagsläget finns det omfattande risker för parallella strukturer där de regionalt utvecklingsansvariga, genom organiserandet av regionala utvecklingsstrategier, kallar till vissa dialoger medan kommuner, inom ramen för statsbidraget för yrkesvux, utbildnings- och kommunalförbund eller programråd för gymnasieskolan, samarbetar i andra konstellationer. Arbetsförmedlingen bedömer att denna brist på enhetlighet inte kommer att lösas med förslaget eftersom deltagandet i branschråden är frivilligt. Även ur ett resurs- och effektivitetsperspektiv är det viktigt att beakta arbetet som pågår inom nuvarande samarbeten och råd, som exempelvis RUA. Arbetsförmedlingen anser att forumet är viktigt och kommer att hantera inbjudan med hög prioritet.

6.9.2 Gymnasieskolans utbildningar bör utvecklas

Arbetsförmedlingen ser positivt på förslaget att finna en tredje väg, en så kallad mellanform av inriktning på gymnasiet. Detta är positivt, dels för att öka genomströmningen av elever i gymnasieskolan, dels för att fylla det behov av ett "kvalificerat yrkesprogram" som många branscher efterfrågar och som många arbetsmarknadsutbildningar försöker att kompensera för. En arbetsmarknadsutbildning har som riktmärke att vara sex månader lång. Idag är det dock mer regel än undantag att dessa utbildningar -pågår en längre tid, omkring 12 månader, vilket till stor del kan bero på att myndigheten behöver kompensera för effekterna av gymnasieutbildningens nuvarande uppdelningar.

Maria Mindhammar
generaldirektör

Stina Lindgren, utredare
Kerstin Eriksson, utredare
Jakob Ejeson, kvalificerad handläggare

Beslut i ärendet har fattats av generaldirektören Maria Mindhammar. Ärendet har föredragits av utredaren Stina Lindgren, utredaren Kerstin Eriksson och utredaren Jakob Ejeson. I den slutliga handläggningen av ärendet har även enhetschefen Emil Johansson deltagit.

Beslutet fastställs digitalt i Diariet och saknar därför namnunderskrifter.